

Мілей і його хрестовий похід

В Аргентині політика Мілея спричиняє масові протести, за кордоном він зустрічається з ультраправими та отримує нагороди

Мілей, якому тісно у визначеній системі координат, приїжджає до Німеччини. У суботу аргентинського президента нагородять медаллю наукового товариства ім. Фрідріха Хаєка. Мова начебто про пророка «ліберальної економічної програми», проте більш важливою є щоденна культурна війна, яку він пропагує. Попри те, що Мілей є главою аргентинської держави, в мережі X, своєму улюбленому медіа, він описує себе як економіста. Хав'єр Мілей – президент, і це його неймовірно тішить, адже підвищує впізнаваність і рівень взаємодії.

У світі новин основна увага приділяється реформам Мілея: дерегуляційній шоківій терапії та довгостроковій програмі економії. «Позитивні» новини також є: бюджетний профіцит, уперше за 16 років, та однозначний місячний рівень інфляції – знову ж таки вперше в країні з високою інфляцією. Розплачується за це не політична «каста», себто еліта, як було оголошено раніше, а звичайні робітники, з нижчих і середніх верств населення.

Осердям політики реформ Мілея є так званий *Ley Omnibus*, який, після багатьох місяців дебатів, усе ж ухвалили в сенаті більшістю голосів 12 червня. Ця подія супроводжувалася лютими протестами, великою кількістю поліції та масовими вуличними заворушеннями. Мілей говорив про «спробу державного перевороту», і така заява є дуже небезпечною, бо показує, наскільки неліберальним стає демократичний дискурс.

У результаті у сферах економіки, фінансів, енергетики та адміністрування президент отримує надзвичайні повноваження строком на один рік, що дозволить йому вирішувати ці питання без участі конгресу. Іншими ключовими пунктами реформи є реформування ринку праці та система заохочення значних інвестицій з-за кордону, що надає податкові, митні та валютні пільги, звільняє компанії від місцевих вимог та будь-якої відповідальності за

можливі екологічні провину. Аргентина, безсумнівно, потребує інвестицій для того, щоби вийти з кризи. Але нове регулювання тільки сприятиме подальшій деіндустріалізації, щоби натомість сприяти розвитку секторів економіки з національною участю та створенню нових робочих місць у середній та довгостроковій перспективах.

Реформи Мілея нагадують соціальну різанину бензопилою

Реформи Мілея нагадують соціальну різанину бензопилою: девальвація, скорочення рівня пенсії, звільнення державних службовців, здорожчання електроенергії, води та громадського транспорту до 300 відсотків через скасування значних субсидій. Рівень бідності зріс до 55 відсотків. Мільйони людей в Аргентині страждають від голоду, і це в країні, що є однією зі світових житниць. Голод і бідність були присутні в країні й до Мілея, але зараз масштаби просто немислимі.

У цій ситуації уряд вирішив притримати їжу, призначену для 44 тис. безкоштовних їдалень. Обґрунтування цих дій суто політичне: уряд не хотів постачати їжу в їдальні, що функціонують винятково на папері (до того ж вони пов'язані з політичними опонентами), і таким чином покарати «касту». Після судового позову та рішення судді уряд змушений виконувати основні зобов'язання, а отже, їжа, про яку йде мова, вже є в наявності, і її потрібно лише розподілити.

Хав'єр Мілей не приховує свого переконання, що навіть у випадку голоду держава не повинна втручатися: «Настане час, коли людина буде голодувати, і ця людина якимось чином вирішить не помирати». Правління товариства Гаєка пише, що Мілей «стурбований лише тим, що егалітарна держава загального добробуту скасовується... а також соціально-політичним деструктивізмом (гендеризм і все таке)». Коротко кажучи, це означає, що в Німеччині державна жорстокість в ім'я свободи тепер має ціну.

Хав'єр Мілей мандрує на посаді президента Аргентини. Але за пів року під час семи закордонних поїздок він зустрівся лише з трьома главами урядів, а саме з тими, хто є представниками політичних таборів, схожих за політичними поглядами. Основна увага в його закордонних поїздках була зосереджена на ідеологічних зустрічах з ультраправими силами та титанами технологічного підприємництва – Ілоном Маском, Джефом Безосом та іншими людьми, якими

Мілей палко захоплюється. Аргентина сьогодні така: ніщо не є таким, як раніше, і ніщо не є традиційним.

*3 грудня 2023 року
економічна активність
загалом впала на 5,3
відсотка*

Некомпетентність, сумнівна агресія і сварки в нову політичну епоху під керівництвом Мілея не для ніжних людей. Мілей, який став відомим завдяки соціальним мережам і телебаченню, постійно кричить і лютує, розмахує батогами. Він позначає ігрове поле – свою арену для бою биків – і виступає по черзі то проти президента Іспанії або його «корумпованої» дружини, то проти президента Колумбії – «вбивці-терориста», то проти бразильського «комуністичного» президента Луїза Інасіо Лули да Сілви, то проти аргентинських депутатів, які для нього є щурами, або ж навіть проти всього парламенту – цілого щурачого гнізда. Агресія, конфронтація, агітація і перебільшення – його стратегія. Вони також слугують відволікаючим маневром. Мілей не зацікавлений у тому, щоб, перебуваючи на посаді президента, говорити від імені більшості. Тут мова про ідеологічні питання. Він бачить себе лідером громадської думки на глобальному рівні й провідником ультраліберального повстання проти соціалізму. Ось чому до нього «залицяються» всі ультраправі мережі та партії Європи. Це ми наочно побачили на іспанській виборчій арені на каналі Vox у травні 2024 року.

Можна також сказати, що він намагається відвернути увагу від небагатьох позитивних результатів свого президентства. Боротьба з інфляцією призвела до рецесійного шоку та втрати робочих місць. 3 грудня 2023 року економічна активність загалом впала на 5,3 відсотка. Відтоді в приватному секторі було втрачено 63 тис. робочих місць. Уряд чекає на інвестиції, але їх поки що не видно.

Цікаво те, що попри масові демонстрації значної частини опозиції, до якої входять профспілки, правозахисні організації, рух за права жінок, соціальний рух, пероністські та ліві асоціації, приблизно 46 відсотків продовжують підтримувати уряд і його програму реформ. Роблять вони це, очевидно, сподіваючись, що всі жертви незабаром

приведуть до успіху. Але питання полягає в тому, як довго все це триватиме. У багатьох сферах життя Аргентини спостерігається напружене затишшя. Чи не перед бурею?

Навіть якщо радикальний ліберал Мілей не є успішним в економічному плані (в реальному світі, де панують факти, а не в уявному баченні шоумена Мілея), то це ще не означає, що він також зазнає стовідсоткової невдачі в ідеологічному плані. Його реформи спрямовані на знищення держави та її функцій для загального блага; структурні зміни в цьому сенсі підривають демократію, оскільки погіршують участь і залучення.

Варто зазначити, що Хав'єр Мілей неодноразово згадує праці німецького економіста Ганса-Германа Гоппе як своє улюблене читиво, інтелектуальний компас. Однак Гоппе не просто представляє лібертаріанські ідеї. Він є ворогом демократії. Його найвідоміша книга має назву «Демократія. Бог, якого не існує». На 300 сторінках він пояснює, чому демократія не працює, натомість пропонує дуже чіткі механізми, щоб припинити її будь-яке функціонування. У передмові до німецькомовного видання він пише: «Німеччина не вільна країна. У Німеччині немає свободи слова. Будь-хто, хто наважується публічно заперечити заявам уряду, потрапляє до в'язниці». І це ще не все. У працях Гоппе є референс на нібито вищість білих гетеросексуальних чоловіків.

Представники дипломатичних кіл заявляють, що Мілей виступає за поглиблення відносин Аргентини з країнами Заходу, поділяючи їхні цінності. Проте його нетрадиційна політика, від якої «волосся на голові стає дибки», – це хрестовий похід проти нашої моделі солідарності, участі, толерантності та емансипації.

Переклад з німецької Ірини Савюк

Свенья Бланке

Д-р Свенья Бланке (Svenja Blanke) є видавчиною науково-соціального журналу Nueva Sociedad і керівницею Представництва Фонду ім. Фрідріха Еберта в Аргентині. Раніше вона очолювала відділ Фонду з питань Латинської Америки та країн Карибського басейну, а також представництво Фонду в Мексиці.

